

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ
КАТЕДРА „ОБЩЕСТВЕНОЗДРАВНИ НАУКИ“

Лекция №3

ЕТИЧНИ КОДЕКСИ

Проф. д-р Силвия Янкуловска, дмн

Определение

Официално становище, чрез което се установяват стандарти на поведение и съответни ценности, касаещи определена професионална група.

Особености на етичния кодекс

- ★ Определя нормите на поведение.
- ★ Служи като пътеводител за членовете на професионалното съсловие.
- ★ От всички членове на професията се очаква да спазват кодекса.
- ★ Може да е успешен само, ако професията като цяло се чувства отговорна за неговото изпълнение. Ако членовете на професията не предприемат действия срещу тези, които не спазват кодекса, той става неефективен.
- ★ Етичният кодекс **не е закон**, но е еднакво въздействащ за професионалиста. Окончателният съдник на всички действия е съвестта.
- ★ Кодексите подпомагат задълбоченото анализиране на трудни морални въпроси и защитаването на последващите решения.

КЛЕТВА на Хипократ (1)

Кълна се в Аполон лечителя, в Асклепий, Хигия и Панацея и във всички богове и богини, които вземам за свидетели, че ще спазвам, според моята способност и разум, настоящата клетва, скрепена с моя подпис.

Към учителя, обучил ме в това изкуство, ще се отнасям като към моите собствени родители; ще споделям с него прехрана и пари, когато той има нужда от това; ще гледам на неговото семейство като на мои собствени братя и ще ги обучавам на това изкуство, ако те пожелаят това, безплатно и без договор.

КЛЕТВА на Хипократ (2)

Ще предавам предписанията, устните наставления и всякакво друго обучение само на моите собствени синове, на синовете на моя учител, както и на обучаващите се при мене, които са положили лекарската клетва, и на никой друг.

Ще използвам лечението само за да помогна на болния, доколкото ми позволява моята способност и разум, но никога няма да нараня или навреда на болния. Няма да предписвам отрова на никого, дори и да бъда помолен за това, нито пък ще предлагам на някого подобно нещо.

КЛЕТВА на Хипократ (3)

Няма да препоръчвам на никоя жена песарий, за да предизвикам аборт и ще пазя своя живот и своето изкуство винаги чисти и неопетнени.

Няма да оперирам страдащите от камъни, а ще предоставя това на тези, които са специалисти в тази област.

В който и дом да вляза, това ще бъде, за да помогна на болните и ще се въздържам от всякакво умишлено престъпление и увреда, особено от любовни прегрешения с жени или мъже, били те свободни или роби.

КЛЕТВА на Хипократ (4)

Това, което видя или чуя при изпълнението на моята професия, както и извън нея в процеса на общуване с хората и което не бива да става публично достояние, аз никога няма да го разгласявам, считайки такива неща за свещени тайни.

Ако спазя тази клетва и никога не я наруша, нека получа признание от хората за моя живот и моето изкуство; но ако я престъпя и наруша, нека ме сполети обратното.

Основни морални принципи в Клетвата

- ★ Уважение към учителя;
- ★ Колегиалност;
- ★ Ненанасяне на вреда и благодеяние;
- ★ Да не се предприемат действия, за които лекарят не е компетентен;
- ★ Равно отношение към пациентите;
- ★ Запазване на професионалната тайна;
- ★ Отрицателно отношение към аборта и евтаназията.

Сестринско обещание на Флоранс Найтингел

---

*Тържествено обещавам пред Бога и
в присъствието на това събрание да
прекарам живота си в чистота и вярно
да практикувам професията си. Ще
избягвам всичко, което е злонамерено и
гибелно и не ще взема, нито съзнателно
ще раздам някое вредно лекарство.*

Сестринско обещание на Флоранс Найтингел

Ще направя всичко, което зависи от мене да поддържам и издигам състоянието на професията и ще държа в тайна всички поверени ми случаи, както и всички семейни работи, дошли до моето знание, при практикуване на професията ми. Ще се трудя честно да помагам на лекаря и ще отдам себе си за благосъстоянието на онези, които са оставени на моята грижа.

Съвременни етични документи

- ★ Женевска декларация – приета 1948 г. – *съвременен вариант на Хипократовата клетва*
- ★ Международен кодекс на медицинската етика – приет 1949 г.
- ★ Международен кодекс на сестрите – приет 1953 г.
- ★ Етичен кодекс на БАПЗГ – 2005 г.

Самостоятелна работа

★ Запознайте се с Женевската декларация и Кодекс за професионална етика на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти (Кодекс на БАПЗГ) и ги сравнете с Хипократовата клетва по:

- Становище в документа за професионалната тайна
- Становище в документа за аборта
- Становище в документа за евтаназията
- Становище за отношенията с колегите
- Участие на пациента във вземането на решения
- Права на пациента в документа